

Paur kute Epexukam me jamã pi'ôk no'ôk ne ja.

Paur ne krĩraxbê Epexukam me jamã pi'ôk no'ôk ne. Nãm me Paurbê ijê nhym mebê ijê djakam ãmkam ne memã pi'ôk no'ôk ne. Kute meo tỳx ne meo kĩnhmã ne memã pi'ôk no'ôk ne. Ne memã Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ'ã karõo amirĩt ne. Metĩndjwỳnh kute pyka nhipêx kêtri ne gwaj bajã amim karõ ne kam jakam arỳm Jejukôt gwaj bapytàro tẽn kam amũ 'ôkam dja bajaxwe kunĩo apêx. Be, pykabê ar babari dja Xatanajmê õ me karõ punumê gwaj bawỳr prõt. Be, gwaj baje Jeju mar kunĩ dja gwaj tu Xatanajmã baku'ê tỳx ne amijo aptàn o apa. Kam ne Paur apỳnh memã 'ã karõ, me kute katàt amijo ba'ã memã karõ.

Metĩndjwỳnh ne Kritukôt mỳjja kunĩ o ba. Ne Kritukôt mỳjja kunĩ 'y ne o ban kam ajte kôt gwaj bapytà. Ne kôt gwaj bajo kĩnh. Be, Kritu ne gwaj baje Jeju mar kunĩmã bẽnjadjwỳr. Kute gwaj bajo djuw mexo baja pumũ. Nãm ã Paur memã o amirĩto ane.

¹ Ba ne ba ibê Paur. Metĩndjwỳnh ne Jeju Kritumã ijã karõ nhym arỳm ijano ba memã 'ã idjujarênh ar iba.

Krĩraxbê Epexukam Jeju kute ar ajo õ me ja ne ba pi'ôk kôt ar amã ikabẽn. Gar aje arek Kritu Jeju kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêtja ba pi'ôk no'ôkkam ar amã ikabẽn.

² Metĩndjwỳnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn* ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

*Mỳjja kunĩ kêtri Metĩndjwỳnh kute amijo me utàr.
Rô 8.29; Tex k 1.4; A Tex 2.13; Ped k 1.2*

³ Be, Metĩndjwỳnh ne ukaprĩ:kumrêx. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Krituo ba nhym kute o Bãm. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo djuw mex. Gwaj tu amim Kritu markumrêx nhym prĩne kãjkwakam õ mỳjja kunĩ gwaj bajo djuw mex. ⁴ Ga, kute amijo gwaj bapytãrja pumũ. Mỳjja kunĩmẽ me kunĩ kator kêtri ne amijo gwaj bapytãn amim,

–Be, me wã dja me tu amim Kritu markumrêx ba arỳm meo inhõkumrêx nhym me arỳm imã axwe kêtumrêx. Nãm ã kum gwaj bajabêkam gwaj bajã amim ane. ⁵ Amrêbê me kunĩ kêtri, mỳjja kunĩ kêtri ne ta kum gwaj bakĩnhkumrêx ne amijo gwaj bapytã. Ne kam tu amim gwaj bajã karõkumrêx ne amim,

–Me wã dja me tu amim Jeju Kritu markumrêx ba arỳm meo ikrakumrêx, ane. ⁶ Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakaprĩ:kumrêx. Nãm kum Kra jabêkumrêx, ne Krakôt kum gwaj badjwỳ kaprĩ:kumrêx. Dja gwaj kam bakunĩ: kum,

–E kum, djãm adjukaprĩ ngri: got? Adjukaprĩ ra:xi. Amexti:re. Me imã akĩnhkumrêx, anhỹro baba. Gwaj baje ã kum anhỹro baba kadjy ne arỳm amijo gwaj bapytã.

⁷ Nãm Krakôt kum gwaj bakaprĩ:kumrêx. Kra ne amikamrõo gwaj bajaxweo pãnh. Nhym kam

---

* **1:2** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym ar pãnh arỳm kum ar akaprĩ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprĩkumrêx.

arým gwaj bajaxwe maro aknon bakam ngryk kêt ne. Nãm ukapri:kumrëxkôt ã gwaj bajaxweo ane. ⁸ Kute priñe mýjja kunĩ mar. Kute amikukãm mýjja kunĩmẽ me kunĩ'ã amim karõ. Ne kam gwaj badjwý, kute amim gwaj bajã karõ kôt arým kum gwaj bakapri:kumrëx.

⁹ Ta ne amrëbê: kute mýjja kunĩ markôt arým amim kabën'ã karõ. Ta ne kum kabën kĩnh ne arým amim kabën'ã karõ ne kam memã arënh kêt 'ãtũm. Ne kam ajte ta arým jakam gwaj bamã kabënja jarẽ. ¹⁰ Nãm jakam gwaj bamã,

–Dja ĩ me kunĩ kute aminhinomã amimënh dja nhõ akati bõx ba kam Kritu'ã me kunĩmẽ mýjja kunĩo akuprõ. Kãkwakam mýjja nãr pykakam mýjja dja ba Kritu'ã kunĩo akuprõ nhym arým kunĩo ba, ane. Amrëbê kute kabën jarënh kêt ja ne jakam arým gwaj bamã arẽ.

¹¹ Amrëbê mýjja kunĩ kêttri, me kêttri ne amijo me ibê idjaer pytà. Nãm tu me ijã amim karõkumrëx ne amim,

–Be, me wã dja ba memã amak bõ nhym me arým tu amim Kritu markumrëx ba kam arým meo aminhõ. Nãm ã me ijã amim ane. Ta ne kute amim mýjja kunĩmẽ me kunĩ'ã karõ. Kute amim 'ã karõ kôt ne mrãmri kute o apõxkumrëx ne kute o bakumrëx. Djãm me ibê idjaerbit ne amijo me ipytã? Kati. Mýjja kunĩ:. Kute amim mýjja kunĩ'ã karõ kôt arým mrãmri kute o apõx ne o bakumrëx.

¹² Mýj kadjy ne amijo me ibê idjaer pytà? Bir, ba me ikumrëx ne ba me tu amim Kritu markumrëx ne kôt ar amijo iba. Me kunĩ dja me me ijã abenmã kum,

—Ga, me kute Kritukôt katàt ar amijo baja pumũ. Kritu mexti:rekumrêx. Me bamã kĩnhkumrêx, anhÿro ba. Ja kadjy ne amijo me ipytã. ¹³ Me ibê idjaer kumrêx ne ba me tu amim markumrêx. Nhyim kam me arÿm me abajtemmã Kritu'ã ujarênh ny katàtkumrêxja jarê ga me aman tu amim markumrêx. Nhyim kam Metĩndjwÿnh arÿm me ajaxwebê me apytàn kam me amã Karõ jano.

Amrêbê Kritu kute me bamã Karõ jarênhja ne me amã ano nhyim arÿm me ajo ba. Ga, me kute mÿjja'ã aminhidji janhôr nhyim arÿm amirĩtkumrêxja pumũ. Me badjwÿ Metĩndjwÿnh arÿm me bamã Karõ jano nhyim arÿm me bajo ba. Me bajo ba gu me arÿm amim,

—Mrãmri ne Metĩndjwÿnh arÿm ijo krakumrêx. Ga, arÿm kute imã Karõ janor nhyim kute ijo bakumrêxja pumũ, ane. Karõ ne me bajo ba gu me ã amim ane. Kam, gu me baje mrãmri ja markumrêx. Arÿm Metĩndjwÿnh kute me bajo kraja ne gu me baje mrãmri markumrêx.

¹⁴ Ga, me kute memã mÿjja rÿnh nhõrmãn kam kukãm kute memã mÿjja kryre nhõrja pumũ. Me amim kryre jamÿn arÿm amiwÿr rÿnhja kamnhĩxkumrêx.

Me badjwÿ Metĩndjwÿnh arÿm me bamã Karõ jano nhyim arÿm me bajo ba gu me arÿm amim,

—Ga, Metĩndjwÿnh arÿm kute imã Karõ janorja pumũ. Ga, kute ijo baja pumũ. Mrãmri dja ba kàjkwakam kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Karõ ne me bajo ba gu me ã amim anen kam arÿm baje mrãmri ja markumrêx. Mrãmri kàjkwakam Metĩndjwÿnhkôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ãja baje

mrāmri markumrēx ne amiwỳr kamnhĩxkumrēx. Dja gu me Metĩndjwỳnh kôt batĩnmãja maro baba: nhym Kritu arỳm bôx ne amikôt me bajo mō. Metĩndjwỳnh kute amijo me bapytārjao mō. Dja amikôt me bajo mō nhym me kunĩ arỳm abenmã kum,

–Metĩndjwỳnh me:xkumrēx. Me bamã kĩnhkumrēx, ane.

Kute Metĩndjwỳnhmã meo à'wỳr.

Kor 1.9; Pir 1.9; Tex k 5.23; Idja 13.20

¹⁵⁻¹⁶ Kam ne ba mã Metĩndjwỳnhmã ar akam amikĩnh jarēho iba. Ar ga ne gar arỳm tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh Jeju markumrēx ne kam amã Jeju nhō me ja kunĩ jabê:. Nhym kam me arỳm imã ar ajarē ba ar aman mã Metĩndjwỳnhmã ar akam amikĩnh jarēho iban kam mã kum ar ajo a'uwn kum,

¹⁷ –Metĩndjwỳnh, ga ne ga Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Krituo aba. Djũnwã, amexti:re. Dja ga Akarōo aro aba gē ar arỳm ô'ã katàt akabēn markumrēx nhym arỳm arkum Akrao amirĩtkumrēx gē ar mar mexkumrēx. ¹⁸ Anhō me ja dja me arỳm kàjkwakam anhō mỳjja mexti:rekumrēxo aminhō. Mỳjja ja kadjy ne ga amiwỳr ar 'wỳr ne aro aba. Dja ga arkum anhō mỳjjao amirĩt gē ar prĩne mexti:rekôt kuman amiwỳr kamnhĩxkumrēx. ¹⁹ Me kute tu amim amarkumrēxja dja ga memã tỳx jadjà. Aje memã tỳx jadjàr kadjy ajitỳ:xi. Me kadjy ajitỳxo abē kumkati. Mỳj ne ga aje meo tỳx kadjy ajitỳxkam kute? Tãm dja ga arkum o amirĩt, gē ar prĩne kuma. Anhō mỳjja ja dja ga arkum o amirĩt

gê ar kuma. Nã bãm ã ar akadjy Metĩndjwỳnh 'wỳro ane.

Metĩndjwỳnh ne 'itỳ:xi. ²⁰ Ga, Kritu arỳm tykkam Metĩndjwỳnh 'itỳxo kam àpênhja pumũ. 'Itỳxo kam àpênhõ kute akubyn o tĩnja pumũ. Nãm ajte kàjkwa djwỳnhkam o wabin aminhikõ'ã ỳr. Raxo kute me rũnh jakrenh mex kadjy amidjubõk'ãnh ỳr.

²¹ Kỳjrũm, me rũnh kunĩ nhiby ỳr. Nhyr arỳm rax ne tỳxo me akrenh me:x ne. Nhyr pa:rbê memã ỳr djwỳnh kunĩmẽ me rũnh kunĩmẽ me 'itỳx kunĩmẽ me bẽnjadjwỳr kunĩmẽ ne me kum ngri:re. Jakam me bakam me rũnh kunĩ ne me kum ngri:re, nàr amrẽ pyka ny mõrkam me rũnh kunĩ ne me kum ngri:re. Me kunĩ ne me kum ngri:ren kajgo:.

²² Pa:rbê me kunĩ kum kajgo me:xi. Metĩndjwỳnh arỳm me rũnh kunĩ kadjy Jeju'ã ra:x mẽ. Ne õ me kute amim Jeju marja kunĩ kadjy 'ã rax mẽ nhyr arỳm meo ba. Kute meo bakam arỳm kute me krã pyræk.

²³ Ga, me bakrãja pumũ. Me bakrãkam ne gu me badjumar nhyr kam kukwakam amũ me banhĩ amingræk ne ar me bajo ba. Me bakrãkam gu me badjumar ne arỳm me banhikrao badjàpênh nàr me baparkam bamrãnh. Me bakrã amũ me bakukràdjã kunĩ ngræk ne me bajo ba. Kritudjwỳ kute me bakrã pyræk ne me bakunĩõ ba, me babê õ me ja kute ta ì pyrækjao ba, me bangræk ne me bajo ba, me baje amim mar kunĩjao tuknĩn ar bajo ba. Ta ne kute amiraxo pykamẽ kàjkwamẽ mỳjja kunĩõ tuknĩn ar o ba kute me badjwỳ me bajo ba.

2

Metĩndjwỳnh kute akubyn Krituo tĩnkõt õ me jad-jwỳo tĩn.

Kõt k 6.11; Xit 3.3

¹ Nhym be, ar ga ne gar amrêbê ajamakkre kêt kute me tyk amakkre kêt pyràk ne ar aba. Gar Metĩndjwỳnh kabēnkam amikràò aban mekõt ajaxwe. ² Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà kõt ne gar amijo aba. Gwaj banhiby me karõ punu nhõ bēnjadjwỳr kukràdjà kòtdjwỳ ne gar amijo aba. Me karõ nhõ bēnjadjwỳrja tām ne jakam me amakkre kêt prāmjaò ba. ³ Amrêbê gwaj bakunĩdjwỳ ne gwaj mekõt amidjwỳnhbito kĩnho baban arỳm bajaxwe:. Djām me'õ ne gwaj bajo axwe gwaj bajaxwe? Kati. Gwaj ba ne gwaj bamā bajaxwe prām ne amim 'ã karõn arỳm kõt bajaxwe. Amrêbê gwaj bajaxwekam ne Metĩndjwỳnh gwaj bakam ngryk ne. Me axwe kunĩmẽ gwaj bakam ngry:k ne.

⁴ Djām gwaj bakam ngryk rã'ãmã? Kati. Metĩndjwỳnh kum gwaj bakaprĩ:kumrẽx ne kum gwaj bajabê:. ⁵ Gwaj bajaxwekam ne gwaj bajamakkre kêt kute mrāmri ne me tyk amakkre kêt pyràk. Gwaj kam tu amim Kritu markumrẽx ne kam mrāmri ne baje me tyk ne akubyn tĩn pyràk. Metĩndjwỳnh ne jakam Kritumẽ ro'ã akubyn gwaj badjwỳ gwaj bajo tĩn ne. Ta ne tu kum ar akaprĩn arỳm ar apytà.

⁶ Metĩndjwỳnh ne jakam Kritumẽ ro'ã akubyn gwaj badjwỳ gwaj bajo tĩn. Gwaj kam arỳm bajamak mex ne ar baba nyo ar baba. Kritumẽ ro'ã ar baban ar baba rã'ã: rã'ã ne kute

mrãmri ne jakam on kàjkwakam Kritumě ro'ã ar baba pyræk. ⁷ Mỳj kadjy ne gwaj Kritumě ro'ã ar baba? Bir, Metĩndjwỳnh gwaj bakam ukaprĩkumrěx. Kute me kunĩmã gwaj bakam ukaprĩo amirĩt kadjy ne gwaj Kritumě ro'ã ar baba. Gwaj tu amim Kritu Jeju markumrěx nhym kam gwaj bakam òdjànkhkumrěx. Ukaprĩ:kumrěx kòt ne gwaj bakam òdjànkhkumrěx. Amrě amex mòr jakam ne amũ nĩ:jkamdjwỳ dja memã gwaj bakam ukaprĩjao amirĩt rã'ã: rã'ã rã'ã.

⁸ Be, Metĩndjwỳnh ta ne kum ar akaprĩ. Ar ga ne gar amex kêtikumrěx, nhym ta kum ar akaprĩn ar amã Kritu jano nhym ty. Gar kam tu amim markumrěx, nhym arỳm kòt amim apytà. Djãm ar amex ne ar adjukaprĩ gar ga: amipytà? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne kum ar akaprĩn ar amã Kritu janon kam ta amim ar apytà. ⁹ Djãm we kute ar amã,

—Be, ga ne ga amex ne adjukaprĩkumrěx, anhỳr, ne kam we kòt kute amim ar apytàr? Arkati. Nãm ren ã ar ajõmã ane, gar ren arĩk ga amimexo adjàmra ar aba.

¹⁰ Nhym be, kati. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo mex gwaj kam arỳm badjukaprĩ. Kritu Jeju tyn arỳm akubyn tĩn nhym kòt arỳm gwaj bajo ny. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo ny gwaj aminhijukri amidjan kam arỳm bamã me kaprĩo baba. Ar adjukaprĩ ja ne Metĩndjwỳnh amim 'ã karõ. Gwaj bakêtri amim 'ã karõ. Ne kam tũmràm arỳm gwaj bajo ny gwaj arỳm kòt bamã me kaprĩo baba.

Mebê idjaermě me bajtem arỳm Kritu kòt abeno òbikwa.

¹¹ Be, amrêbê ne ba me imã me akurêo iba. Ga me abajtemkam ne ba me ibê idjaerkam imã me akurêo iba. Ba me me ajã memã kum,

—Me wã ne me my nhinhu kà rênh kêt. Metĩndjwýnh kum me kĩnh kêt. Me ba ne ba me imy kà rênh. NhyM Metĩndjwýnh kum me ikĩnhkumrêx, ane. Djãm mrãmri me kute me imy kà rênhkam arým me imex? Kati. Me imy kàbit rênh.

¹² Me abajtemkam ne ga me amrêbê aje Kritu mar kêt kumrêx ne ate amijo aba. Ba me ibê idjaer ne ba me ari me ajo kubajtemo iba. Metĩndjwýnh ne amrêbê: kute me ipytàr'ã me imã,

—Me kute tu amim ikra markumrêx dja ba amim me utà, ane. Ne kam 'ã me imã apýnh mýjja jarênh mãm dji ba me maro iba. Djãm me abajtemmã ne Metĩndjwýnh mýjja ja jarê? Kati. Kute me amã arênh kêt ga me aje mar kêt. Kam ne ga me Metĩndjwýnhkôt atĩn kadjy kêt ne aje amiwýr atĩn kamnhĩx kêt ne aje mekôt Metĩndjwýnh mar kêt. Ne kam ate kubê amijo aba. Tãm dja ga me nhýn ama ne mar rã'ã ne.

¹³ Metĩndjwýnh bê ne ga me amrêbê ate ar amijo aba. NhyM be, jakam ne arým Kritu Jeju kamrô me bakadjy prôt ne nhyM me bapãnh ty. Ga me kam kôt ar amijo aba nhyM arým ar me ajo ba.

¹⁴ Ta ne me bamã,

—Me abeno anhõbikwa, ane. Nãm ã me bamã ane, gu me arým abeno banhõbikwa. Me abajtemmẽ me ibê idjaermẽ ne gu me bamã aben kurê. Me bamã aben kurêja ne kute mrãmri ne gu me baje aben nêje ka'ê pyræk. Gu me kam Jeju kabênkôt arým abeno banhõbikwa nhyM kute mrãmri ne aben nêje ka'ê ngrành pyræk.

15 Mòjdjê kute Metĩndjwỳnh kukwakam mebê idjaermã 'ã karõkam kukràdjàja ne Kritu arỳm o kajgo. Pĩte'y'ã tyko arỳm o kajgon arỳm ajte mar kêt. Mỳj kadjy ne o kajgo? Bir, nãm o kajgon arỳm amiwỳr me bajo akêx. Amiwỳr me bajo akêx gu me arỳm abeno banhõbikwa. Ga, kute me bajo nyja pumũ. Gu me arỳm baje mrãmri banhĩ tipdji pyræk. Ja kadjy ne Mòjdjê kukràdjào kajgo. 16 Kritu pĩte'y'ã tyko ne me bajo aben pydjin kam Metĩndjwỳnh'ỳr me bajo akêx ne. Gu me kam arỳm o banhõbikwan kam bamã aben kurê kêt.

17 Kritu arỳm me abajtem'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh bê amijo akre raxkam arỳm me awỳr bõx. Me awỳr bõx ne arỳm kàj bê me amã kabẽn jarẽ. Me aje Metĩndjwỳnho anhõbikwa kadjy ne me amã kabẽn jarẽ. Ajte me aje me ijo anhõbikwa kadjy ne me amã kabẽn jarẽ. Ne, me ibê idjaer ije Metĩndjwỳnh kõt amijo ibakam Kritu arỳm me iwỳr bõx ne kàj bê me imã kabẽn jarẽ. Me ije Metĩndjwỳnho inhõbikwa kadjy ne me imã kabẽn jarẽ. Ne me ije ajte me ajo inhõbikwa kadjy me imã kabẽn jarẽ.

18 Djãm apỳnh me Babãm'ỳr me bapry? Kati. Arỳm ne me Babãm'ỳr me bapry pydji. Metĩndjwỳnh Karõ pydji. Me ibê idjaermẽ me abajtemmẽ ne gu me Karõ pydji kõt me Babãm'ỳr bõx.

19 Kam ne ga me arỳm abajtem kêt ne me akàtàm kêt. Metĩndjwỳnh ne arỳm me ajo õ me ja ne me ajo õbikwa. Me ibê õ me tũmmẽ ro'ã me ajo õbikwa.

20 Gu me kam arỳm baro'ã babê Metĩndjwỳnh nhõ kẽnõ kikreti pyræk. Kritu ne ar ijano bar me awỳr bõx ne me amã arẽ. Ar ba ne bar Metĩndjwỳnh kukwakam me amã arẽ, ga me kabẽn ma. Ar ba

ne bar ije mrāmri ne kikreti kadjy pyka mǎ: par krax ku'ê pyrāk. Jeju Kritu kute mrāmri ne kikre par krax kadjy kum kajpar djà djwýnh pyrāk.

²¹ Kum kajpar djà djwýnh kônh ne me pŕine kĕn jadjwýr mexo mǎ. Kônh ne me aben nwhitepǎ adjwýr mexo mǎ. Ne kam aben nhiby kĕn jadjwýr mexo mǎ: nhym Metĩndjwýnh nhõ kikreti arým abatǎnh mǎ. Metĩndjwýnh Karõdjwý ã me bajo anen Bĕnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu kôt me bapymjýr mexo mǎ. Metĩndjwýnh me ibê idjaero õbikwan kam me abajtemo õbikwa gu me arým Jeju kôt djan arým batypdjın dja. Batypydjin djan arým Metĩndjwýnhmǎ bamexkumrĕx ne.

²² Djǎm me ibê idjaerbit ne me ijo õbikwa? Kati. Me abajtemdjwý. Gu me kam arým baro'ǎ babê Metĩndjwýnh nhõ kĕno kikreti pyrāk. Metĩndjwýnh ne me bamǎ Karõ jano. Kute me bamĕ amijo kajkep kadjy ne me bamǎ ano.

3

Metĩndjwýnh kute me bajtem'ýr Paur janor.

¹ Metĩndjwýnh kute me amǎ Karõ janorkam ne ba arým kum me ajo a'uw. Me abajtemo ne ba kum a'uw ne me amǎ ne ba Jeju Kritu'ǎ idjujarĕnh ar iba nhym me arým 'ǎ kum ikurĕn idjuwpre. Ba ibê Paur ne me arým idjuwpre.

² Me ga ne ga me arým ama. Metĩndjwýnh ta ne kute imǎ me ajǎ karõ ga me arým ama. Nǎm imǎ,
—Arým imǎ me bajtemdjwý kaprĩ. Ga dja ga memǎ 'ǎ adjujarĕnh djwýnh, ane. Tǎm ne ga me aje mar jabej ba ajte akubyn me amǎ arĕ.

³ Kum me abajtem kaprĩmǎ ne kute amrĕbê arĕnh

kêt. Ne kam jakam ba imã arÿm arẽ ba arÿm me amã 'ã pi'ók no'ók ngrire ga me arÿm omÿn aman ⁴ badjwÿ ima. Metĩndjwÿnh kute Kritu'ã mÿjja jarẽnh kêt ba ije prĩne marja dja ga me ama.

⁵ Nãm amrêbê kute memã arẽnh kêt nhym pykakam me kra'õ kute mar kêt. Me kute aben djô'ã mar kêt. Nhym kam Metĩndjwÿnh Karõ arÿm jakam ar imã arẽ bar arÿm jakam kuma. Kritu ne ar ijano bar ibê õ àpênhkumrêx ne kukwakam idjujarẽnh ar iba. Nãm ar imã arẽ bar jakam arÿm kuma.

⁶ Kute mÿjja jarẽnh kêtja arÿm ar imã arẽn ar imã, —Djãm me bajtemmẽ me abê idjaermẽ arek apÿnh ar abamã got? Arkati. Dja ga me akunĩ tu amim Kritu'ã ujarẽnh ny markumrêx ne arÿm aro'ã kôt ar aba. Ne kam arÿm aro'ã Metĩndjwÿnh nhõ mÿjjao aminhõn aro'ã kôt ar aban kam aje anhĩ tipdji pyræk. Ne kam Metĩndjwÿnh kute amrêbê: memã mÿjja jarẽnh mãmdjja me aro'ã amim aby. Me abê idjaermẽ me abajtemmẽ dja ga me tu amim Kritu markumrêx ne arÿm me aro'ã amim aby, ane. Tãm ne ar imã arẽ ba arÿm kuma.

⁷ Metĩndjwÿnh ta ne 'ityxkôt ijo ban tu kum ikaprĩ.* Ne kam arÿm imã me'ã karõ ba memã Kritu'ã kabên nyja'ã idjujarẽnh ar iba.

⁸ Metĩndjwÿnh nhõ me ja kunĩ ne me kute rÿnho ijakrenh mex. Ba kam bajbit ikajgo me:x ne. Nã bãm te ikajgo: nhym Metĩndjwÿnh ta arÿm tu kum ikaprĩn kam arÿm imã idjàpênh djà'ã karõ. Ta ne imã,

---

* **3:7** Djãm Paur ta axwe kêt nhym pãnh kum kaprĩ Kati. Paur te axwe kêt mã nhym ta arÿm tu kum kaprĩ.

—Ga dja ga me bajtemmã kàj bê Kritu'ã adjujarênh ar aba, ane. Kritu ne memã kĩnh djà rũ:nh ngã, krãptĩ: ngã. Me te: kute kĩnh djà'ã ujarênh inomã mēnhmã. Kritu kôt me kĩnh djà ja'ã ne ba idjujarênh ar iba.

⁹ Kum ikaprĩkam ne imã,

—Ije memã ikabēn jarēnh kêtja dja ba amã arē ga arým prĩne ama. Ije amim me bajtem pytàrmã. Tãm dja ga aman me kunĩmã arēho amirĩto aba. Nãm ã imã ane. Metĩndjwýnh ta ne Krituo mýjja kunĩ nhípêx. Adjãkamã kute Jeju Krituo mýjja kunĩ nhípêx ne kute me abajtem pytàr'ã amim karõn kute me bakukãmãremã arēnh kêt tãm ne imã arē.

¹⁰⁻¹¹ Mýkam ne kute amrēbê me bakukãmãremã me apytàr jarēnh kêt? Bir ga, Kritu kute ajbir pykakam abenã me bamēnhja pumũ. Kam ne me kàjkwakam aparmã abenã me bapumũnho nhỹ. Kàjkwakam me bēnjadjwýrmē me rũnhmē ne me jakam me bapumũnho nhỹ. Me baje amim Jeju mar kunĩja pumũnho nhỹn arým me bakôt Metĩndjwýnh raxmã kato. Me kute me bakôt Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy ne Metĩndjwýnh kute amrēbê me bakukãmãremã arēnh kêt. Memã kute me abajtem pytàr ne kute abenã me bamēnhja kute arēnh kêt.

Nãm me me bapumũnho nhỹn me bajã abenmã kum,

—Be, djãm mrãmri ne djãm Metĩndjwýnh kute prĩne abenã me mēnh mar mexkumrēx. Nãm mýjja kunĩ kētri amim me'ã karõkumrēx. Djãm kabēno kute amikapêr kâr? Kati. Nãm Bēnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu'ýr meo akēx nhym tu kute ar meo bakumrēx. Djãm Metĩndjwýnh no kêt got?

Ga, prĩne kute aben ã me mẽnh mar mexkumrẽxja pumũ. Ga, me kute abeno õbikwa mexkumrẽxja pumũ, ane. Nãm me me bapumũnho nhỹn ã abenmã ane. Me kute kãjkwakam ã abenmã anhỹr kadjy ne Metĩndjwỹnh kute amrẽbê me bakukãmãremã arẽnh kêt. Kute memã me abajtem pytãr ne kute aben ã me bamẽnhja jarẽnh kêt.

¹² Metĩndjwỹnh ne uma:. Kam dja me kute Kritu mar kêtja kum uma:. Me badjwỹ gu me ren baje Kritu mar kêt ne ren bamã Metĩndjwỹnh pyma: ne. Nhym be, kati. Arỹm ne gu me tu amim me banhõ Bẽnjadjwỹr djwỹnhbê Jeju Kritu markumrẽx ne arỹm batĩn prãm kêt. Ne kam arỹm Metĩndjwỹnh pymatio banhõbikwakumrẽx ne kum amijarẽnho baba.

¹³ Kam kwãrĩk wãnh amim mar rerekre kêt. Me amextire kadjy ne ba Metĩndjwỹnhmã apê. Nhym kam me arỹm 'ã kum ikurên ijo bikẽnho ba. Gê me te ijo bikẽnho ba kwãrĩk wãnh kam amim mar rerekre kêt. Dja ga me tu amim Jeju mar tỹxkumrẽx.

Kute meo Metĩndjwỹnhmã à'wỹr.

¹⁴ Me akĩnh kadjy ne ba arỹm ikõnkrão nhỹn Bẽnjadjwỹr djwỹnhbê Jeju Kritu Bãmmã me ajarẽ.

¹⁵ Ta ne me kute amim Jeju mar kunõ kra. Kãjkwakam me kute amim Jeju marmẽ pykakam me kute amim Jeju marmẽ ne me kunõ kra. Ba arỹm kum me ajo a'uw. Nã bãm kum,

¹⁶⁻¹⁷ —Djũnwã, ara:x ne adjukaprĩti:rekõt dja ga memã tỹx jadjà. Gê Akarõ me umar djàkam memã tỹx jadjà gê me kõt tỳ:x ne mrãmri tu amim Kritu markumrẽx. Nhym kam Kritu arỹm mrãmri tu me

kadjwỳnhbê ỳrkumrêx. Nhym kam me arỳm ô'ã kute mrãmri ne pidjô pykakam arê jabjekam ku'ê tỳx pyràk. Kam dja me mar tỳxkumrêx. Mỳj dja me kuma? Bir, Kritu mrãmri kum me abê:kumrêx. Tãm dja me mar tỳxkumrêx. Ne kam ô'ã mrãmri me kum me abê:kumrêx ne.

¹⁸ Dja me kum me abêkumrêx ne kam arỳm pỳne kuma. Mỳj dja me kuma? Bir, Kritu ta kum me abê:kumrêx. Ja dja me pỳne kuma. Kritu nhõ me ja kunĩ dja me pỳne kuma. Mỳj ne Kritu kum me abêkam kute? Kum me abê ja ne kute mỳjja jabatà:nh pyràk. Mỳjja jabatành ne kum me abê ja'ã amijakre. Me te kute kàjkwa nàr kon, pyka'ã akremãja pumũ. ã abatà:nh ane nhym me te aktã irê'ỳr bõx ne 'ã akremã. Nàr kon, me te 'ênhõt nàr krax'ỳr bõx ne 'ã akremã. Nàr kon, me te 'ã àbir nàr aparmã rwỳk ne 'ã akremã.

¹⁹ Nãm ã Kritu kum me abê ra:xo ane. 'Ã akre'ỳr me bõx kê:tkumrêx. Me kute mar mex kê:tkumrêx. Kritu kum me abê:ê. Kum me abêo me rer me:x ne. Dja kum me abê rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, Djũnwã, dja ga memã akren memã arê gê me kuma. Dja me pỳne Kritu kum me abêja ma ga kam arỳm araxo me kadjwỳnhbê nhỹ. Ne kam me ì pỳnhkõt meo tuknĩn pỳne meo aba mex. Nhym kam me pỳne araxmã katon arỳm pỳne amikam ama. Nã bãm ã me Babãmmã ajarênhõ ane.

²⁰ Metĩndjwỳnh ne ra:xi. Me'õ ne kute raxo têp kêtumrêx. Kute mỳjja kunĩ nhipêx mar. Mỳjja 'õ kubê tỳx kêtumrêx. Djãm me baje kum mỳjja ra:xo badjà'wỳr nhym te kute me bakadjy ipêxmã nhym kubê tỳxmã? Kati. Kubê tỳx kêt. Nàr, djãm me baje amim mỳjja ra:x'õ'ã karõ nhym te kute me

bamã ipêx mã? Arkati. Me bamãbit ne kute mỳjja rũnh pyræk. Nhyim be, kumã ne mỳjja kunĩ kry:re. Kute mỳjja kunĩ nhipêx kadjy umarõ, tỳxo kute me bajakrenh me:xi. Djãm gu me baje kum mỳjja rax'õ jarênh nhyim te kute umaje ne ipêx kêt mã. Kati. Tỳxo me bakadjwỳnhbê ỳrkam dja arỳm mỳjja rũnh nhipêx ne. ²¹ Gu me kam kum,

–Me ije amim Jeju mar kunĩ ne ba me amã, “Ara:x ne apyma:kumrêx”, anhỳro iba. Dja ba me aben djô'ã amã arax jarênh rã'ã: rã'ã ne, ane. Gu me ã kum ane.

4

Me kum aben jabê'ã kute memã karõ.

Rô 15.5; Pir 2.1; Ped k 3.8

¹ Ë, Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã ne ba apê nhyim me 'ã kum ikurên idjuwpre. Ba kam arỳm ar amã 'ã karõ. Katåt ar aje amijo aba kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Kam dja gar katåt ar amijo aba nhyim Metĩndjwỳnh arỳm ar akam kĩnhkumrêx.

² Dja gar kum amijo angri. Kwãrĩk wãnh amijo adjãmra kêt ne akràn mã ar amijo aba. Kwãrĩk wãnh memã bêx kêt ne memã aprĩren memã akabên. Gê me'õ ar ajõo bikênh jabej akubyn amijã angryk nê. Ar amã aben jabêkõt amijã angryk nê ne. ³ Metĩndjwỳnh Karõ kute abenã ar amênh gar aje abeno anhõbikwakam aje mrãmri ne me ã pydji pyræk. Kam amã aben jabên aben mã akabên mex jarê. Aben mã akabên mex ry typydji 'ãno djan aben nêje aben pumũ.

⁴ Gwaj baje mrãmri ne me ã pydji pyræk ne ren kam axikõt bakabên. Metĩndjwỳnh Karõ pydji kute

gwaj bajo ba gwaj ren axikôt bakabên. Kute amiwÿr gwaj bajwÿr ne gwaj bajo bakam gwaj bakunĩ amiwÿr me'õ pydji kamnhĩxkumrêxo baba.

⁵ Bênjadjwÿr djwÿnh pydji:. Gwaj bakunĩ baje tu amim Jeju pydji: markumrêx ne pydji kôt ar amijo baba nhym me arÿm ngômã gwaj bajangij.

⁶ Nhym me Batĩndjwÿnh pydji kubê ne gwaj bakunĩ Bãm djwÿnh ne gwaj bakunĩmã Bênjadjwÿr djwÿnh. Nãm gwaj bakunĩo ban bakunĩ mẽ amijo kajkep. Ga, gwaj baje mrãmri ne me ã pydji pyrækja pumũ.

⁷ Nhym be, ajtekam gwaj banhĩ pÿnhkôt apÿnh gwaj badjâpênh djà. Kritu ta kum gwaj bakaprĩn gwaj banhĩ pÿnhkôt arÿm amim gwaj bajã karõ. Amim gwaj bajã karõn arÿm gwaj bakunĩmã gwaj badjâpênh djà'ã karõ. Gwaj kam banhĩ pÿnhkôt arÿm apÿnh badjâpênh djà maro baba. Gwaj badjâpênh djà'ã ne Metĩndjwÿnh gwaj bakĩnh djà jarê.

⁸ Amrêbê: gwaj bakêtri ne Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã kum,
“Nãm kàjkwamã wabin amim me uwpre tũm krãptĩja pytàn meo mõi.

Ne kam pykakam me jamã me kĩnh djà ngã”, ane. Ga, Metĩndjwÿnh kute Kritu kàjkwamã àbir jarênhja pumũn kam kute memã kĩnh djà nhõrja pumũ.

⁹ Mÿj ne kàjkwamã àbir kêtri nê? Bir, nãm ruw. Nãm apa:rmã pykamã ruw ne pyka mã: nõ. ¹⁰ Nõi:n kam ta ajte wabi. Kàjkwa kunĩ mÿrbê kàjkwa djwÿnhmã wabin kam nhÿ. Kute mÿjja kunĩ mẽ amijo kajkep kadjy kam nhÿ. Kute kàjkwamẽ pykamẽ amijo kajkep ne o ba kadjy kam nhÿ.

¹¹ Ga, Kritu àbirkam kute memã me kĩnh djà nhõrja pumũ. Tãm ne Metĩndjwÿnh me

bakukãmãremã arẽ. Mỳj'ã ne kute memã kĩnh djà nhõrja amijakre? Bir, kute memã apỹnh àpênh djà nhõr'ã ne amijakre. Kritu ne arỳm gwaj bamã apỹnh badjapênh djari'ã ajarẽ gwaj maro baba. Ar ije 'ã idjujarênhmã ne ar ikwỳmã 'ã karõn ar ijano. Bar kam ije omũnhkõt memã 'ã idjujarênh ar iba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã apỹnh kabên jarẽ gwaj maro baba ne arỳm kukwakam amũ memã kabên jarênhõ baba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã bakabên mex'ã karõ gwaj me kute Jeju mar kêtjamã arênhõ baba. Nhym kam me arỳm amim Jeju maro ba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã me kute Jeju marjao djuw mexo ba'ã karõ. Gwaj meo djuw mexo baba nhym kam me tu amim Jeju mar tỳxkumrêx ne 'ã ukanga kêt ne ar ba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã memã kukràdjà'ã badjujarênh'ã karõ gwaj memã 'ã badjujarênhõ baba. Kritu kute gwaj bakĩnh djà'ã gwaj bamã apỹnh badjapênh djà nhõr ne ja.

¹² Dja gwaj apỹnh badjapênh djajakam apê:, Jeju nhõ me ja prĩne kum mex kadjy apê: nhym kam me adjwỳnhdjwỳ Metĩndjwỳnhmã àpênh ar ba. Gwaj me kadjy badjapênh ar baba nhym me kunĩ arỳm Kritu mar mexo amũ amikamên arỳm amim mar ra:x ne. Me kute Kritu mẽ ĩ pydji pyræk ja arỳm amim mar ra:x ne. ¹³ Djãm kam dja gwaj Metĩndjwỳnh Kra mar punun kam bakabên kajgo'õ mỳr jabej abenmã bakabên ar baba? Kati. Dja gwaj Kra'ã bakabên pydjibit man axikõt arên tu amim markumrêx. Ne kam baje me prĩre pyræk kêt ne Kritu mar rerekre kêt ne bajabatànhkumrêx. Ne kam prĩne amim kuman arỳm amim mar ra:xkumrêx.

14 Djãm gwaj bano rerekre kute me prĩre no rerekre pyræk rã'ãmã? Nhym apỹnh me 'êxnhĩ mrãn bõx ne no tỳxtikam ari gwaj banoo biknoro bamã? Me kute ari apỹnh me kukràdjà jarẽho kute kòk, kute ngò djàkà ari mỳjja japĩn pyræk. Djãm gwaj baje jãm Kritukòt bakabẽn djir ne ajte jãm me kukràdjà punukòt bakabẽn djir ne ari: bakabẽn jadjwỳro babamã? Kati.

15 Gwaj ba dja gwaj bamã aben jabẽn bakabẽn katàtbit jarẽn arỳm kàjmã Kritumã aben kamẽnho tẽ. Baje mar mexo, kum bamexo kàjmã aben kamẽnho tẽ. Ga, gwaj bakràja pumũ. Gwaj bakràkam badjumar ne kam amũ banhikrao apê nàr baparkam mrã. Gwaj bakrà ne amũ gwaj bakukràdjà kunĩ ngrêk ne gwaj bajo ba. Gwaj bakrà kumrêx umar nhym kam ô'ã amũ gwaj bakukràdjà kunĩ apê. Kritudjwỳ ne kute gwaj bakrà pyræk ne gwaj bakunĩo ba gwaj kukwakam apỹnh kum badjapênh djari kum badjapênh ar baba.

16 Ga, gwaj bapar, bate, bapa, banhikra, bano, banhijãkre, bakukràdjà kunĩ:, kunĩ apỹnh gwaj bakudjêkkòt kute aben jamỳnh tỳx, kute abenmã tỳx jangjênh mex. Ne ren gwaj bakudjêk kêt gwaj ren bakukràdjà kunĩ ren aben bê ajka'u gwaj ren kam kàjmã baku'ê kêt. Kritudjwỳ ne ã ane. Nãm gwaj bakràptĩo òbikwa gwaj banhĩ pỹnhkòt apỹnh kum badjapênh djari. Gwaj kam baje aben jamỳnh tỳx mãn pràbê abeno banhòbikwan baro'ã Kritumã apê. Te apỹnh kum badjapênh djari gwaj baro'ã kum badjapênh ar baban o abenmã tỳx jangjênh baba. Kute gwaj bamã badjapênh djà'ã ujarênh kòt gwaj kum badjapênh ar baba. Gwaj bamã

aben jabêo ro'ã aben kamênho mō. Gwaj baje mar mexo, kum bamexo aben kamênho mō.

Me kute me kukràdjà punu kôt amijo ba kêtã.

Kor 3.5; Ped k 4.7

¹⁷ Ije ar amã ja jarênhkam djãm ar aje arek amijo aba tũm kôt amijo aba rã'ãmã? Amrêbê ne gar ate Metĩndjwýnh bê ar amijo aban me bajtem kukràdjà punu kôt ar amijo aba. Djãm aje arek me kukràdjà punu kôt amijo aba rã'ãmã? Kati. Tãm ne ba ar abê uma:. Me wã ne me amim mýjja kajgobit'ã karõo ba.

¹⁸ Nãm me tu amakkre kêtumrêx. Nhym me te kute memã mýjja mex'ã karõ nhym me kute mar kêtumrêx. Mýjja'ã me kabên kute amijakreja ne me kute mar kêtumrêx. Kam ne me arým umar djakam mýjja punubit man arĩk ar ba. Arĩk ar ba kute mrãmri ne akamàt kô tykkam me arĩk ar baja pyræk. Nãm me Metĩndjwýnhbê: amijo ban kam kôt tĩn ne ar baja mar kêtumrêx. ¹⁹ Nhym ren me me akre ren me amimaro tẽn ren arým amim ngryk ne. Nhym be, kati. Me ja ne me kute amimar kêtumrêx ne kam kute kurêbit mar ne aben bê me kupênh ra:x ne mýjja punu kunĩ nhipêxo ban ajbit mar prã:m ne.

²⁰ Nhym be, Kritu. Djã ne gwaj bamã,

—Ajrã mekôt ã amijo ane, ane? Arkati. ²¹ Arým ne gar mrãmri Jeju kabên katàt kôt ama. Nãm amã, “Kwãrĩk wãnh”, ane. Nàr ar akwý aje mar kajgo jabej ba ajte ar amã tãm jarê. ²² Amrêbê ne gar me kum Metĩndjwýnh kĩnh kêtja kukràdjà kôt ar amijo aba. Aje kangamã. Me kukràdjà kôt ne me kum mýjja punu prãm ne amim 'êx ne amim, “Ajrã, kam amexkumrêx”, anhýro ba. Aje

me kukràdjà ja kangamã. ²³ Adjumar djà ny kadjy aje amimarmã. ²⁴ Ne amrãnh nymã ne mrãmri Metĩndjwỳnh katàtkôt katàt aje amijo abamã ne mexo amexmã.

²⁵ Kam memã ajêxo abaja tu wãnh kangakumrẽx ne abu'ã me kunĩmã akabẽn katàtbit jarẽ. Mỳkam? Bir, Kritu amikôt gwaj bakunĩo ba gwaj baje kumẽ banhĩ pydji pyræk. Kam dja gwaj memã bakabẽn katàt jarẽ.

²⁶ Godja ga angryk jabej kwãrĩk wãnh kam ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh angryk'ã akamàt kêt ne angryk 'iry kêt. ²⁷ Ajaxwe kêt gẽ Xatanaj akam ãm kêt.

²⁸ Kwãrĩk wãnh ar ajõ adjàkĩnhĩ ajte mỳjja 'õo adjàkĩnh kêtikumrẽx. Ga dja ga adjàpênh tỳx ne an-hikrao katàt mỳjja kupênh mex. Ne kam adjàpênh pãnh arỳm amim anhõ mỳjja jamỳ. Ne kam arỳm amikutã me õ mỳjja kêtjamã kwỳ ngã.

Me kabẽn mex'ã kute memã karõ.

²⁹ Kwãrĩk wãnh akabẽn punu'õ jarênh kêt. Memã akabẽn mexbit jarẽ gẽ me kuman mex. Gẽ me mexo amũ amikamẽn arỳm mexikumrẽx.

³⁰ Kwãrĩk wãnh Metĩndjwỳnh Karõmã kaprĩ jadjàr kêt. Metĩndjwỳnh ne arỳm ar amã ano nhym amim ar ajo ba. Nhym o kute mrãmri ne arỳm ar ajã kute aminhidji nhôr pyræk.* Dja Karõ arek amim ar ajo ba: nhym kam Jeju arỳm bõx. Bõx ne amikôt ar ajo mõ.

---

* **4:30** Ga, me kute mỳjja'ã aminhidji janhôr nhym arỳm amirĩtkumrẽxja pumũ. Ar gadjwỳ Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karõ jano nhym ar ajo ba gar arỳm amim, "Mrãmri ne arỳm ijo krakumrẽx. Ga, arỳm kute imã Karõ janor nhym kute ijo baja pumũ", ane.

³¹ Dja gar wānh angryk, kam amadjàkam atokryja wānh kanga. Ne wānh mekam adjàkrēmē angrykmē akabēn punumē wānh kangakumrēx. Ar aje meo abikēnh'ā amim karōja kunī dja ga wānh kangakumrēx.

³² Ar ga dja gar amā aben kaprīn abenmā abēn rerek ne aben jaxwe maro aknon abenkam angryk kêt. Mỳkam? Bir ga, Metīndjwỳnh arỳm Kritu tykkôt kute ar ajaxwe maro biknor ne ar akam ngryk kêtja pumũ. Kam dja gar aben jaxwe maro aknon abenkam angryk kêt.

5

¹ Ga, me bām kum kra jabê nhyr kute bām kôt amijo baja pumũ. Nām kute amim,

—Ba djūnwā kudjwa, ba djūnwā kudjwa, anhỹro ba. Metīndjwỳnh kum ar ajabêkam dja gar kôt ar amijo aban kudjwa amā me abêo aba. ² Ga, Kritu kum gwaj bajabêja pumũ. Ne kam arỳm gwaj bajaxwe pānh Metīndjwỳnhmā amingā nhyr me kam kubī nhyr arỳm gwaj bajaxwe pānh ty. Kritu kute mrāmri ne mry bīn pyrāk, me kute amrēbē me axwe pānh kute Metīndjwỳnhmā mry par pyrāk. Me kum mry pan kubô nhyr arỳm ardjành bān kīnh ne. Dja gar Kritu kudjwa ā amā me abêo ane nhyr arỳm akam kīnhkumrēx ne.

Apỳnh me axwe djàri nêje kute me kukrà.

A Xim 2.4; Xij 4.4; Dju k 1.6, 2.15

³ Nhyr be, me mjên djwỳnh nār prō djwỳnh kupa'ā kurē ba. Nār me àpēnh punu:re kunī nhyr me arỳm mekam pijàm ne. Nār me kute mỳjjao atom rūnh prā:m. Kwārīk wānh ar ajō amijo anhỹr

kêtkumrêx gê me ajarênh kêtkumrêx. Djãm Jeju nhõ me ja kute ã amijo anhÿrkam mex got? ⁴ Nàr, me kabênkamdjwÿ. Ar amy aje me nire kukràdjà'ã me aprÿ nhym me ar akam pijàm. Nhym ar anire aje me my kukràdjà'ã me aprÿ nhym me ar akam pijàm. Nàr, ar abixaêrkôt ar akabên kajgo. Nàr me keket kadjy ar amy me ni'ã abêno ajkê nhym ar ani amipãnh me my'ã abêno ajkê. Ar akabên ja ne mex kêt. Kwãrîk wãnh memã arênh kêt. Atemã dja gar memã Metîndjwÿnhkam amikînh jarê.

⁵ Nhym be, me mjên djwÿnh nàr prõ djwÿnh kupa'ã kurê ba. Nàr, me àpênh punu:re nhym me mekam pijàm ne. Nàr, me kute mÿjjao atom rûnh prã:m. Me ja ne me mrãmri ne me kute mÿjjao metîndjwÿnh karõ nhipêxmã amijarênh ba pyræk. Djãm me ja Metîndjwÿnh kute meo bamã? Djãm Kritumê Metîndjwÿnh ar me kunîmã Bênjadjwÿrkam djãm ar kute meo bamã? Nàr, djãm ar kute me jamã ar õ mÿjja nhõrmã? Arkati. Ja ne gar aje amrêbê mar. ⁶ Ar aje markam kwãrîk wãnh me'õ ajte kabên kajgoo arîk ar amã,

—Ajrã. ã ajaxweo ane. Dja Metîndjwÿnh ajmã ajo kêtkumrêx, anhÿr kêt. Kwãrîk wãnh o anoo biknor kêt. Me amakkre kêt prãm kute ã axweo anhÿr prãmkam ne Metîndjwÿnh arÿm mekam ngry:k ne. ⁷ Kam kwãrîk wãnh mekôt ã ar ajaxweo anhÿr kêt.

⁸ Mÿkam? Bir, amrêbê ne gar ajaxwe:n aje akamàt kô tykkam me ar baja pyræk. Nhym be, jakam ne gar arÿm Bênjadjwÿr djwÿnh kôt ar amijo aban arÿm aje a'uri me ar baja pyræk. Bênjadjwÿr djwÿnh kute ar ajo krakam dja gar ajmã akute kêt ne katàt ar amijo aba. Dja gar aje mrãmri ne me

a'uri ar baja pyrək. ⁹ Metĩndjwỳnh Karō dja meo ba nhym kam me ô'ã ukapřĩkumrěx ne katàt kute kaběň jarěnhkumrěx ne 'ěxnhĩ kětumrěx.

¹⁰ Dja gar Běnjadjwỳr djwỳnho kĩnh, mỳj ak-aběnkôt, aje mỳjo abakôt aje Běnjadjwỳro kĩnh jabej amikabi. ¹¹ Ne kwārĩk wānh me axwe kôt ajaxwe kět. Me axwe ne me kute akamàt kô tykkam me àpěnh punu pyrək. Djām me àpěnh punu djô'ã mỳjja mex got? Arkati. Kwārĩk wānh me axwe kôt ar ajaxwe kět. Ar ga dja gar me axwe nėje me kukrà.

¹² Mỳkam dja gar me axwe kôt ajaxwe kět? Bir, me me kàxã apdjun ba punukumrěx. Gwaj ren abenmã me arěň ren bapijà:m ne. ¹³ Me axwe ne me apdjun àpěnh punuo ba: nhym me arỳm memã Metĩndjwỳnh kaběň jarě. Nhym kam me arỳm amijaxwe ma. Me kute memã arěňh nhym me kute amimar kute mrāmri ne me kute memã mỳjja kurwỳkam mỳjja kunĩ kum amirĩt pyrək. ¹⁴ Me kute memã Metĩndjwỳnh kaběň jarěnhkambit ne me arỳm kute amijaxwe kunĩ mar. Amrěbê: ne me me bakukãmãremã me kute amijaxwe mar'ã ajarě. Me memã kum,

“Kute mrāmri ne me ôto nōrkam kute me kaběň mar kět pyrək ne ga aje Metĩndjwỳnh mar kět.

On ano tỳx ne amim kaběň ma kute mrāmri ne me krã apôx ne no tỳxkam amak mex pyrək.

Aje kaběň mar kět kute mrāmri ne me tyk kute me kaběň mar kět pyrək. On kaběň man kôt ar amijo aba kute mrāmri ne me tyk ne akubyn tĩn ne ar ba pyrək.

Dja ga kabĕn ma nhym Kritu arÿm prĭne amã arĕ
ga prĭne amima.

Kute mrãmri ne me kute memã pोक ne o kute pry
kurwÿ nhym kam me kute prĭne rĭt mex
pyràk”, ane.

Mrãmri ne me kute me bakukãmãremã
arĕnhkumrĕx. Mrãmri ne Metĭndjwÿnh kute memã
arĕnh ne kute me axwe kunĭo amirĭtmã.

¹⁵ Kam dja gar amijã ano tÿx ne katàt ar amijo
aban ajmã akute kĕt. Djãm ano kĕtmã? Kati. Dja
gar akrã mex ne amijã ano tÿ:x ne katàt ar amijo
aba. ¹⁶ Ar abu'ã me axwe kunĭja dja gar me'ã ano
tÿ:x. Nhym kam ar aje memã Metĭndjwÿnh kabĕn
jarĕnh djà ar awÿr bोक gar arÿm memã arĕ. Akati
jakam me axwe krãptĭkam dja gar ã memã ane.

¹⁷ Kam kwãrĭk wãnh ar akrã punu kĕt. Dja gar
amijo Bĕnjadjwÿr djwÿnh man kum,

—Mÿj dja ba nĕ ga kam arÿm ikam akĭnhkumrĕx
jabej? ane. Dja gar ã kum anen arÿm prĭne amijo
Bĕnjadjwÿr djwÿnh markumrĕx.

¹⁸ Kwãrĭk wãnh kadjwati kangोकam* ar abibãnh
kĕt. Kam ne me arÿm amijo ajkĕn punu mex
ne. Ar ga dja gar Metĭndjwÿnh Karोक mar tÿx ne
'ã adjukanga kĕt gĕ ar anhĭ pÿnhkôt raxo ar akad-
jwÿnhbĕ nhÿn ar ajo ba mex.

¹⁹ Dja gar mar tÿx ne abenmã mebĕ idjaer
nhोक me ngrer tÿm jarĕ, me ngrerkôt Bĕnjadjwÿr
djwÿnhmã mextire jarĕ. Metĭndjwÿnh'ã me ngrerja
kunĭ jarĕ. Djãm ate akrãn ajajkwa kajgokam-
bit aje Bĕnjadjwÿr djwÿnhmã me ngrer jarĕnhmã?

---

* **5:18** Mÿjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunĭja, kadjwati kangômĕ uba kangômĕ, mÿjja kangोक kunĭ ne me kum kadjwati kangोक jarĕ.

Kati. Dja gar amikam me ngrerkam kabënja markumrëx ne angrerkôt kum arënhkumrëx.

²⁰ Dja gar Karō mar tỳx ne mā Metīndjwỳnhmã, me Babãmmã amikĩnh jarë. Mỳjja kunĩkôt kum amikĩnh jarë. Djãm ar adjumar mexkambit dja gar kum amikĩnh jarë? Kati. Ar adjumar punukamdjwỳ dja gar kum,

–Djũnwã, te idjumar punu ga mã ijo djuw mex ne mã ijo kĩnh. Bënjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ba tu amim markumrëx ne arỳm amã amikĩnh jarë, ane. Dja gar akati kunĩkôt ã kum amikĩnh jarëho ane.

²¹ Dja gar akrànãmã aben kabën man kôt ar amijo aba. Ar aje Metīndjwỳnh pyma markam dja gar ã amijo abao ane.

Prômë mjênãmë abenã memã karō.

Kô k 11.3; Kor 3.18; Ped k 3.1

²² Me aniremã ne ba ikabën jarë. Dja gar amjên kabën man akrànãmã kôt ar amijo aba. Aje mrãmri ne Bënjadjwỳr djwỳnh kôt ar amijo aba pyræk dja gar ã amjên kôt amijo abao ane. ²³ Mỳkam? Bir, ar amjên ne ar ajo ba kute mrãmri ne me krãkam umar ne o kute amingræk ne ba pyræk. Me krãkam ne me umar ne kam amũ ikrao apê nàr parkam mrã. Me krã ne amũ me kukràdjã kunĩ ngræk ne meo ba. Nãm Kritudjwỳ ã me kute amim marja kunĩo ane. Ta ne kute me krã pyræk ne meo ba. Ne kam arỳm me utàn meo ba. Õ me kunĩ ne me kute ta ã pyræk nhym me utàn meo ba. ²⁴ Nhym kam Kritu nhõ me kute amim mar kunĩja akrànãmã kabën man kôt amijo ba. Dja me aniredjwỳ ã amjên kabën kunĩ mar ne kôt amijo abao ane.

²⁵ Me amymãdjwỳ ne ba ikaběn jarě. Dja gar amã aprõ jabê: kute Kritu kum õ me kute amim marja kunĩ jabê pyræk. Ga, Kritu arỳm me kadjy tykja pumũ.

²⁶ Mỳj kadjy ne me kadjy ty? Bir, pñne kute meo mex kadjy. Kute mrãmri ne me kute ngõo kuběkà põnh nhym pñne mex pyræk. Mrãmri ne kaběn kute ngõ pyræk ne pñne meo mex. Kritu memã kaběn jarě nhym me amim kuman arỳm Metĩndjwỳnh mexo mex. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. ²⁷ Õ me kute amim marja kunĩ pñne kum me:xkumrěx nhym me arỳm kum me kĩ:nhkumrěx nhym kam kute amikabem me umjỳr ne kute ar meo ba kadjy. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. Dja õ me ja kute ta ĩ pyrækja pñne mexkumrěx ne axwe kêtikumrěx kute mrãmri ne me kà mjô kêtikumrěx ne ngrã kêtikumrěx nhym mỳjja 'õ kute meo bikěnh kêtikumrěx pyræk. Dja me Metĩndjwỳnh mexo mex ne kum punu kêtikumrěx nhym arỳm meo ba. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. Be, djãm kum õ me ja jabê ngri: got?

²⁸ Bir be, me mydjwỳ dja me ã kum prõ jabêo ane. Kum prõ jabêo kute mrãmri ne me kum aminhĩ jabêja pyræk. Me kum prõ jabêja ne me kum aminhĩ jabê. ²⁹ Djã nãm me'õ kum aminhĩ kurê? Kati. Me kum aminhĩ jabê ne õ kwỳ krěnmě kuběkãmě mỳjja kunĩo aminhĩo djuw mex.

Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh me baje Kritu mar djwỳnhõ djuw mexo ane. ³⁰ Me banhĩ pỳnhkõt ne gu me baje Kritumě banhĩ typydji pyræk. Baje Kritu pa pyræk, no pyræk, par pyræk. Baje ta kukràdjà kunĩ pyrækkam ne Kritu amim me bajo

djuw mex.

Dja ã me amim prōdjwyo djuw mexo ane.
³¹ Amrêbê: ne me bakukâmâre 'ã memã kum,
 “Kamã dja me my prō kadjy arým bãmmě nã
 arkum iren kam arým prōbit'ã ngrà ne.
 Nhym kam ar ĩ abenã tým ne kam kute ĩ typdji
 pyræk.”

Nãm me bakukâmâre ã memã ane.

³² Be, ije ar amã kukràdjã jarēnhja ne me kute
 prīne mar mex kêtikumrêx, mebê tỳx. Kritumě me
 bamě õ me kute amim marja kunĩ'ã ne ba ikabēn
 ja jarē.

³³ Kam ne ba ar amã aprō jabêkumrêxmã ar amã
 'ã karõ. Kute mrāmri ne ar amã amijabê pyræk ne
 ar amã aprō jabēn aje o djuw mexmã. Nhym ar
 anireja, ar amjên ne ar ajo ba. Kam ar aje amijã
 marmã ne ba ar amã 'ã karõ. Tãm ne ja.

6

Bãmmě kramě abenã memã karõ.

Kor 3.20

¹ Jakam ne ba me aprīremã 'ã karõ. Bēnjadjwyr
 djwýnh kabēnkôt dja gar abãmmě anã kabēn man
 ar kabēn kôt ar amijo aba. Ja ne mex. ²⁻³ Mýkam?
 Bir, amrêbê: Metīndjwýnh me bakukâmâremã kum,
 “Me amã abãmmě anã jabēn ar kabēn ma.”

Nãm ã memã anen kam kôt memã mýjja mex jarēn
 memã kum,

“Kam arým adjumar mex ne kribêm pykakam ar
 aba”, ane.

Metīndjwýnh kute memã 'ã karõkôt kukràdjã ne ja.
 Kukràdjã kumrêx kute kôt memã mýjja mex jarēnh
 ne ja. Kam dja gar mar tỳx ne.

⁴ Ne ar amy, ar ajabatànhwãdjwỳ, ar amã ne ba 'ã karõ. Kwãrĩk wãnh akra arkum amikurê'uk kêt. Ari arkum adjàkrêo kum amikurê'uk kêt. Ar ga dja gar akumrêx amijã Bẽnjadwỳr djwỳnh kabên man arỳm katàt kôt ar amijo aba. Ne kam kôt axwe nêje ar akren kam mrãnh mex'ã arkum karõ. Dja gar ã akra aro ane gê ar akôt Metĩndjwỳnh kôt ar amijo ba.

Bẽnjadwỳrmẽ õ àpênhmẽ abenã memã karõ.

Kor 3.22; Xim k 6.1; Xit 2.9; Ped k 2.18

⁵ Ar akwỳ ne me arỳm amim ar apa 'amỳ gar memã adjàpênh tỳx kajgo ar aba. Ar amã ne ba ik-abên. Dja gar pykakam ar anhõ bẽnjadwỳr kabên ma. Ar anhõ bẽnjadwỳr raxmẽ uma dja gar aman kum adjàpênh katàt. Kute mrãmri ne Kritumã ar adjàpênh pyràk dja gar ã kum adjàpênhõ ane.

⁶ Djãm ar aje anhõ bẽnjadwỳr ýtãbit kum adjàpênh katàtmã? Kati. Ar amã kàxkamdjwỳ dja gar amim,

—Kati, Kritumã ne ba apê. Kam dja ba Metĩndjwỳnh kabên kôt mrãmri pykakam inhõ Bẽnjadwỳrmã idjapênh katàtkumrêx. ⁷ Dja ba kabên man kum idjapênhkam ikĩnh. Nã bãm kute pykakam memã idjapênh pyràk. Nhym be, kati. Kàjkwakam Bẽnjadwỳr djwỳnhmã ne ba apê, ane. Dja gar ã amim anen kam kum adjàpênhkam akĩnh.

⁸ Mỳkam? Bir, ar akwỳ apa 'amỳnh aje me kabên kôt adjàpênh tỳx kajgo ar aba. Bẽnjadwỳr djwỳnh Jeju kute aparmã ar adjàpênh pumũnh. Ar adjàpênh mex kôt dja ar amã o pãnh mex. Nàr ar akwỳ apa 'amỳnh kêtwã ne ar ga gar adjàpênh ar aba. Me kute ar amã o pãnh kadjy gar adjàpênh ar aba. Bẽnjadwỳr djwỳnh kute ar adjàpênh pumũnh.

Ar adjàpênh mex kôt dja ï ar amã o pãnh mex. Me akunĩ adjàpênh mex kôt dja ta amã o pãnh mex. Tãm ne gar amrêbê ama.

⁹ Ne bēnjadjwÿr ar, ar aje amim me pa 'amÿnh nhym me ar amã àpênh kajgo ar bawã ar amã ne ba ikabēn. Dja gar ije ajbir ar anhõ àpēnhmã ikabēn jarēnhja ma. Ikabēn kôt ar gadjwÿ ar anhõ àpēnhmã amex. Kwārīk wānh aje meo abikēnhmã me kangrōnho aba kêt. Djām bēnjadjwÿr'ã apydji? Kati. Ar gadjwÿ ne kàjkwakam ar anhõ Bēnjadjwÿr djwÿnh. Tãm ne ba ar amã arē gar amrêbê aje mar. Ta ne kum me'õ pyma kêt kumrêx.

Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà'ã ujarēnh.

Rô 16.20; Tex k 5.8; Xij 4.7; Ped k 5.8

¹⁰ Akmere àpnhĩre ar, ije ar amã arēnho ino rer kadjy ne ja. Bēnjadjwÿr djwÿnh tÿ:xi. Atÿx kadjy gora amim maro aba nhym arÿm ar amã atÿx jadjà. ¹¹ Me karõ punu nhõ bēnjadjwÿr kute gwaj bamã 'êx ne gwaj banoo biknor prãm kumrêx. Dja gar amijã ano tÿx ne arek kubê dja nhym arÿm ar anoo biknor kêt. Arek kubê ar adjãm ne aje kangõnh kadjy dja gar aminêje Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà jangjê, kute gwaj bamã kàxo kubêkà nhõr kunija aminêje angjê.

¹² Mÿkam dja gar angjê? Bir, djãm me ï, gwaj baje me omũnhja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã? Kati. Me karõ punu pumũnh kêtja. Apÿnh me axwe nhõ bēnjadjwÿr ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã. Apÿnh me karõ punu, me rũnh 'itÿx ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã. Pykakam me axwe prãmja ne me kute mrãmri ne akamàt kô tykkam me mrãnh punuja pyræk. Me ja

nhõ bēnjadjwỳr ne gwaj baje aminēje kangõnhmã. Kàjkwakam me karõ jaxwe ar baja. Me karõ punu ja ne gwaj baje aminēje me kangõnhmã. ¹³ Kam, dja gar aminēje Metĩndjwỳnh nhõ kàxo kuběkà kunĩ jangjê. Dja aje me kangõnh nhõ akati awỳr bõx ga mebê atỳx ne me kangõnho dja. Ne kam arỳm meo apan me kujate. Kam dja ga arek mebê adjãm tỳx rã'ã.

¹⁴ Be, mỳj dja mebê ar anhõ kàxo kuběkàja kute gar aminēje angij? Bir, ajêxnhĩ kêt ne akabēnkumrêx. Ajêxnhĩ kêt kadjy ne ar anhõ kàxo apre djà. Ga, krākamngõnh kàxo pre djào kute kà janênh tỳxja pumũ. Kute o kàxo kuběkàja kunĩ janênh tỳx nhym arỳm 'ã rorok kêt. Ar gadjwỳ ar aje apre djào amikrax pre mãn pràbê ajêxnhĩ kêt ne akabēnkumrêx. Akabēn kajgo kêt ne arek me karõ punu kangõnho dja. Nhym kam me te kute Metĩndjwỳnhbê ar ajo akẽxmã.

Metĩndjwỳnh kabēnkõt dja gar katàt ar amijo aban ajaxwe kêt. Akatàt jabê ne anhõ kàxo anhinòkà. Ga, krākamngõnh kute kurê djwỳnhbê amipytâr kadjy kute kàxo inòkà jangjênhja pumũ. Ar gadjwỳ ar aje kàxo ar anhinòkà jadjâr mãn pràbê ajaxwe kêt ne Metĩndjwỳnhmã akatàt. Ne arỳm me karõ punubê amipytàn aminēje kangõnho dja.

¹⁵ Ar prĩne 'ã ujarēnh nyja ma. Aje 'ã ujarēnh ny mar jabê ne ar aparkà tỳx. Ga, krākamngõnh kute parkà tỳx jangjênhja pumũ. Kurê djwỳnh'ỳr prõt ne kute amiparo bikēnh kêt kadjy ne kute parkà tỳx jangjênh. Ar gadjwỳ ar aje ar aparkà tỳx jadjâr mãn pràbê dja gar Kritu'ã ujarēnh ny kõt adjumar

mexja prĩne aman arým me'yr mrãn memã arẽ. Dja gar memã arẽn arým o aminêje me karõ punu kangõnho dja nhym me te: kute Metĩndjwýnhbê ar ajo akẽxmã.

¹⁶ Dja gar kam tu amim Metĩndjwýnh markumrẽx. Aje tu amim markumrẽx jabê ne ar anhõ kàxo kruwbê àptàr djà. Ga, krākamngõnh kute kruwbê àptàr kadjy kute amýnhja pumũ. Ar gadjwý ar aje anhõ kruwbê àptàr djà byr mãn pràbê tu amim Metĩndjwýnh markumrẽx. Tu amim markumrẽx ne arým arek me karõ jaxwe nhõ kruwbê adjàptàro dja. Aje tu amim markumrẽx jao dja ga õ kuwyo krew kunĩbê aptàn mã pa. Me kabẽn punu, apýnh me kaprĩ djari, apýnh me tokry djari ne kubê me karõ jaxwe nhõ kuwyo krewja. Ar aje tu amim markumrẽxjao dja gar mã pa. Nhym me te: kute Metĩndjwýnhbê ar ajo akẽxmã.

¹⁷ Mrãmri ne Metĩndjwýnh arým kute amim ar apytàrkumrẽx. Ja dja gar tu amim markumrẽx. Jabê ne ngõnho ar akrãdjê. Ga, krākamngõnh kute amikrã pytàr kadjy kute ngõnho krãdjê turja pumũ. Ar gadjwý ar aje ngõnho akrãdjê tur mãn pràbê tu amim ja markumrẽx. Mrãmri Metĩndjwýnh arým kute amim ar apytàrkumrẽxja markumrẽx. Ne kam arek me karõ punu kangõnho dja nhym me arým te kute Metĩndjwýnhbê ar ajo akẽxmã.

Dja gar ajte prĩne Metĩndjwýnh Karõ kabẽn man memã arẽ. Aje kabẽn mar jabê ne ar anhõ kàxdjwa kajgo. Ga, krākamngõnh kute kurê djwýnho àpanh kadjy kute õ kàxdjwa kajgo jamýnhja pumũ. Ar gadjwý ar aje ar anhõ kàxdjwa kajgo byr mãn pràbê

prĩne Metĩndjwỳnh Karõ kabẽn man memã arẽ. Ne arỳm me karõ punu kangõnho dja nhym me arỳm te kute Metĩndjwỳnhbê ar ajo akẽxmã.

¹⁸ Dja gar kam Metĩndjwỳnhmã akabẽno aba. Kum mỳjja kunĩo a'wỳ. Akati kunĩkõt kum ar akabẽn jarẽ. Aje Metĩndjwỳnh Karõ mar'ã ar amã djukanga kêt gẽ prĩne ar ajo ba mex. Prĩne kute ar ajo ba mexkam mã Metĩndjwỳnhmã akabẽn jarẽ. Kum Jeju nhõ me ja kunĩo a'wỳ. Ar ano tỳx ne amã djukanga kêt ne meo a'wỳ.

¹⁹ Badjwỳ kum ijo a'wỳ gẽ ijamak'ỳr kabẽno bõx ba gop imã me uma kêt ne memã kabẽn jarẽ. Me krãptĩ kute Kritu'ã ujarẽnh ny mar kêt rã'ã. Ba gop me kunĩmã arẽnho amirĩtkumrẽx gẽ 'ã ujarẽnh ny memã amirĩtkumrẽx. ²⁰ Ba ne ba Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽnkõt memã 'ã ujarẽnh ny jarẽnho iba nhym me arỳm kãxirãx jao idjuwpre. Dja gar kum ijo a'wỳ gẽ me te arỳm idjuwpre ba gop imã me uma kêt ne memã arẽnhkumrẽx ne gop mrãmri kabẽnkõt ibê 'ã idjujarẽnh djwỳnhkumrẽx ne memã arẽnhkumrẽx.

²¹⁻²² Xikiku ne ba arỳm ar amã ano. Imã gwaj bakamy Xikiku jabêkumrẽx nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã àpẽn katãtkumrẽx ne 'ã ukanga kêtumrẽx. Ba arỳm ar amã ano. Gêdja ar awỳr bõx ne arỳm ijã ar amã ajarẽ. Mỳjja kunĩ'ã ar amã ajarẽ gar arỳm iman arỳm ikam adjumar punu kêt ne akĩnh.

²³ Metĩndjwỳnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gẽ ar ar aje abeno akamywão djuw mex gar adjumar mex ne amã aben jabêkumrẽx ne tu amim ar markumrẽx. ²⁴ Ar amã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu jabêkumrẽx ne

'ã adjukanga kêtja gê ar tu kum ar akaprĩkumrêx.*
Tãm ne ja.

---

* **6:24** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym ar pãnh arým kum ar akaprĩ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprĩkumrêx.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560